

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASA EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL :

Pe un an : 24 lei
Pe 6 luni : 12 lei
Pe 3 luni : 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI
Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

11 ani

În octombrie se împlinesc 11 ani de când frații din cele două strane și-au dat mâna și s-au unit sub bolta Bisericii strămoșești. Ne amintim cu drag acele zile de sărbătoare, de bucurie creștinească, în care se îplineau cuvintele psalmistului: „Ce bine și frumos e când frații sînt împreună!”. Ne amintim cu drag de toți aceia, care în acele zile au pășit în fruntea mișcării de revenire, canonici, protopopi, preoți, epitropi, cîntăreți, credincioși. Ne amintim cu drag de aceia, care au primit cu brațe deschise pe fiii și frații întorși la casa părintească, Prea Fericitul Patriarh Justinian, mitropoliți, episcopi, protopopi, preoți, credincioși. Așa frații s-au regăsit într-o dragoste cea dintîi și într-o credință strămoșească.

Scris este: „ce a împreunat Dumnezeu, oameni să nu despartă”. Dumnezeu ne-a împreunat pe toți credincioșii romîni, de dincoace și de dincolo de Carpați, într-o singură „lege”: legea dreptmăritoare a Răsăritului, într-o singură Biserică: Biserica Ortodoxă Romînă. Așa a fost voia lui Dumnezeu de la început și așa a rămas peste o mie de ani. La 1698 oamenii, adică împărații de la Viena, au încercat să despartă ceea ce Dumnezeu a împreunat. În parte au reușit, că ne-au împărțit în două biserici. Totuși voia lui Dumnezeu a fost mai tare decît voia oamenilor: noi tot una am rămas, că aceeași lege strămoșească am păstrat-o și într-o biserică și în cealaltă. De aceea, cînd „Dumnezeu a coborît pe cei puternici de pe scaune și a înălțat pe cei smeriți” (Lc. I, 52) și slobozenie a avut poporul să-și spună vrerea, ceea ce „puternicii” au voit să despartă Dumnezeu — prin voia tuturor credincioșilor și preoților — a împreunat, iară vrajba s-a risipit ca fumul, și înfrățirea s-a sălășluit slobodă, fără opreliști, în inimile tuturor. Acum toți ne dăm seama ce mare dar de la Dumnezeu e această înfrățire. Noi sîntem una, cum una au fost strămoșii noștri, în legea strămoșească și în lupta pentru o viață mai bună. Cît au trudit, au luptat și au sîngerat strămoșii ca să sfarme jugul robiei neomenești, ca noi astăzi — împreună cu întreg poporul — să zidim o țară nouă, de dreptate, pace și belșug.

Sufletul nostru este — alături de sufletele înaintașilor noștri — în jurul sfîntelor altare, de unde primim binecuvî-

Ocrotirea sănătății poporului

Sănătatea e un mare dar pentru orice om. Cel sănătos nu numai că se bucură de bună dispoziție, dar poate munci cu spor și viața i se pare frumoasă, luminoasă. De aceea sănătatea trebuie să fie prețuită, ocrotită, păstrată.

Creștinul socotește sănătatea ca un dar de la Dumnezeu. Darul acesta îl prețuiește și îl îngrijește. Căci scris este: „nimeni nu și-a urît trupul său, ci îl hrănește și-l încălzește” și-l îngrijește (Ef. 5, 29). Grijă de trup este și grijă de sănătatea lui. Această grijă e dată în seama omului. El n-are voie să-și primejduiască sănătatea sau s-o nimicească. El n-are voie să primejduiască nici sănătatea altuia, ci trebuie s-o respecte și să o ferească de orice vătămare.

În anii puterii populare grijă de sănătatea poporului s-a arătat în o mulțime de realizări. Omul nu e lăsat singur, ci

statul democrat-popular a pus la dispoziția tuturor mijloace potrivite pentru păstrarea sănătății și pentru vindecare.

Atenția s-a îndreptat întîi spre prevenirea îmbolnăvirii și ocrotirea sănătății. Pentru aceasta s-a ridicat nivelul de trai al poporului, condițiile de viață s-au îmbunătățit. Dacă omul se hrănește cum trebuie, dacă are îmbrăcăminte potrivită, dacă are locuință igienică, dacă respectă curățenia și alte reguli igienice, el își ocrotește sănătatea și e ferit de boale. Stațiile sanitare-antiepidemice, înființate în toate părțile țării, au luat măsuri pentru îmbunătățirea stării sanitare a populației, pentru prevenirea și combaterea bolilor contagioase. La locurile de muncă s-a ținut seamă de ocrotirea sănătății muncitorilor. S-a făcut vaccinarea și cercetarea medicală a cetățenilor. Au fost trimiși sute

(urmare în pag. 2)

tarea Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. În Biserica sfîntă a Domnului ne rugăm împreună, acolo ne simțim frați în casa Tatălui ceresc. Aici aducem gîndurile, simțămintele și faptele noastre bune, ca să fie miruite cu dar de sus. Aici ne plecăm genunchii sub patrafir, mărturisind întru cîință nevredniciile noastre și hotărînd îndreptarea noastră. Aici ne împărțim din acelaș potir cu trupul și sîngele Domnului. Și scris este: „Celce mîncă trupul Meu și bea sîngele Meu, petrece întru Mine și Eu întru el” (In. VI, 56) și „cei mulți... sîntem un trup, pentru că toți ne împărțim dintr-o pîine”, pîinea cea cerească (I Cor. X, 17). Și ne iubim unii pe alții, împlinind astfel cuvîntul Domnului, ce zice: „După aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii Mei, de veți avea dragoste între voi” (In. XIII, 35).

Dar, pe lîngă bucuria de a fi împreună în Domnul, avem și bucuria de a fi împreună și în muncă, de a fi una cu întreg poporul muncitor în munca lui pentru o viață nouă și în lupta lui pentru pace. În biserici ne rugăm pentru îmbelșugarea roadelor pămîntului, pe ogoare și-n uzine muncim cu sîrg și pricepere ca viața tuturor oamenilor muncii să fie îmbelșugată și luminată. În biserici ne rugăm pentru pacea a toată lumea, cu munca, fapta și cuvîntul nostru luptăm

pentru pace alături de sutele de milioane de oameni cinstiți din toate țările pămîntului. Dumnezeu să binecuvinteze strădaniile popoarelor pentru o viață mai bună, pentru pace, ca prin munca și lupta tuturor belșugul, dreptatea, frățietatea și pacea să ajungă să stăpînească lumea. Ceice vestesc pustiirea lumii, prin un război atomic sînt slujitori ai diavolului, care a fost „dintru început ucigător de oameni” (In. VIII, 44) și nu ucenici ai lui Hristos. Dumnezeu nu e „Dumnezeul morților, ci al viilor” (Mt. 22, 32) și Iisus Hristos vrea ca „lumea viață să aibă, cît mai multă viață”, căci „n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume, ca să judece lumea, ci ca să se mîntuiască lumea prin El” (In. III, 16—17), și „făcătorii de pace, fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Mt. V, 9). De aceea pacea va birui războiul și lumea se va bucura de pace statornică.

Așa viețuim și noi în pace și cuvioșie, în bună înțelegere și muncă, împlinindu-ne datoria față de Dumnezeu și popor, față de patrie și de lumea toată. Ne iubim Biserica, ne iubim patria, ne iubim poporul, iubim viața cea nouă, făurită prin munca întregului popor muncitor. Și aducem contribuția noastră de rugă, de muncă și luptă „pentru împreunarea tuturor dreptcredincioșilor creștini”, pentru „vremi de pace” și belșug, pentru fericirea poporului.

T. R.

Ocrotirea sănătății poporului

(continuare din pag. 2)

de mii de oameni la case de odihnă. S-au popularizat regulile de apărare împotriva diferitelor boli, așa că toți cunosc ce să facă pentru a nu se infecta. S-au înființat case de nașteri, ca mamele să aibă copiii sub îngrijirea medicului. În creșe, cămine de zi, grija de sănătatea copiilor e pe primul plan.

Toate aceste măsuri, și altele, ajută oamenilor muncii să aibă o sănătate bună, să se bucure de o viață plină de lumină.

Pentru tratarea și vindecarea diferitelor boale s-a înmulțit numărul medicilor, numărul spitalelor și farmaciilor, numărul celor trimiși la băi, s-a dezvoltat industria de medicamente. Dacă în 1938 era un medic la 1895 locuitori, în 1958 era un medic la 780 locuitori. Dacă în 1938 erau 30.812 paturi de spital, în 1958 erau 98.839 paturi de spital. Numărul de paturi în unitățile sanitare de la țară (în sate) în 1958 este de peste 29.226 față de 4.600 în 1938. Astfel fiecare om al muncii de la începutul îmbolnăvirii are condițiile cele mai bune pentru însănătoșire.

Datorită măsurilor preventive și mijloacelor de vindecare a celor bolnavi a scăzut mortalitatea și s-a prelungit viața. Înainte de 1944 mureau anual 19—20 la mie din întreaga populație. În 1958 mortalitatea a scăzut la 8,7 la mie. Dacă înainte eram între țările cu cea mai mare mortalitate din lume, acum sîntem printre țările cu cea mai scăzută mortalitate din lume. Franța, Belgia, Republica Federală Germană, Italia și alte țări capitaliste au o mortalitate mai mare decît țara noastră. Dacă durata medie de viață la noi în 1930—1932 era de 42 ani, în 1958 s-a ridicat la 63 ani.

Aceste date ne arată clar marile succese dobîndite întru ocrotirea sănătății poporului în anii puterii populare. Aceste succese sînt din zi în zi întărite și depășite.

Se cuvine ca fiecare cetățean să respecte întocmai regulile igienico-sanitare, să folosească mijloacele ce i le pune statul la dispoziție și să sprijinească unitățile sanitare în îndeplinirea lucrării și misiunii lor. E o mîndrie pentru noi să fim între țările cu cea mai mică mortalitate și cu durata medie a vieții mai lungă. Aceasta să fie un îndemn spre noi succese în lupta pentru sănătatea noastră a tuturor.

Sănătatea e un dar, e o bucurie. Ea e condiția muncii și a vieții mulțumite. De aceea s-o prețuim și s-o păstrăm.

N. M.

† Preotul pens. Gheorghe Mija

În ziua de 16 iulie a. c. a fost înmormîntat preotul pensionar Gheorghe Mija, care vreme de 40 ani a păstorit cu vrednicie parohia Comăna de jos (protopopiatul Rupea).

Rămas văduv la vîrsta de 36 ani, eu trei copii, el a știut să fie părinte-bun al credincioșilor și al micilor săi orfani de mamă.

A adormit în Domnul la vîrsta de 72 ani.

Prohodirea creștinească s-a făcut de un sobor de preoți în frunte cu prot. Al. Brotea. Preoții și credincioșii au adus ultima cinstire celui ce a slujit altarului și poporului.

Fie-i memoria binecuvîntată!

Asistent

Podoabe ale Ortodoxiei răsăritene

Platon Levkin mitropolitul Moscovei

Platon este unul din cei mai renumiți episcopi de demult ai Bisericii Ortodoxe Ruse, vesut datorită virtuților sale, înțelepciunii și talentului oratoricesc.

S-a născut în 1737 dintr-o familie de oameni săraci, dîndu-i-se numele de Petru. Învățătura și-o începu la Academia slavo-greco-latină din Moscova, unde învătă repede latina. Greaca și-a însușit-o singur, apucîndu-se cu ardoare să citească scrierile Sf. Ioan Gură de Aur. El obișnuia să spună că „citirea lui Hrisostom răsplătea toate chinurile cășunate de studiul limbii grecești”. Dragostea sa de carte l-a pus în legătură cu cei mai feluriți scriitori, vechi și noi, creștini și necreștini. Primit la Academia duhovnicească din Moscova, ajunsese repede din elev profesor. La vîrsta de 20 de ani, deodată cu hirononia, i se încredință predarea orelor de greacă și „poetică”.

De pe acum începu să predice, devenind renumit. Calitățile sale oratorice și cunoștințele ce le avea îi aduseră numirea la catedra de omiletică a Seminarului mănăstirii Sfînta Treime. Luînd contact cu mănăstirea, se făcu și el călugăr la vîrsta de 21 ani, schimbîndu-și numele de Petru în Platon.

Prea mulți ani nu stătu nici la Seminar, căci însușirile sale deosebite atraseră asupra lui atenția mai marilor zilei care, potrivit unui obicei al vremii, îi cerură să le devină duhovnic și îndrumător (1763). Tînărul monah ajunsese astfel să ia contact cu moravurile clasei conducătoare de atunci, și nu mică îi fu revolta în fața dezmățului pe care îl întîlni și pe care îl condamnă fără nici o cruțare.

Autoritatea sa morală creștea mereu și de abia împlini vîrsta de 30 de ani, că deveni membru al Sfîntului Sinod. În 1770 fu ales arhiepiscop de Tvor — Eparhia care i se încredință era complet dezorganizată, preoții fără carte și nedisciplinați, bisericile părăginate. În cîțiva ani, sub îndrumarea sa, lucrurile se schimbă în întregime.

Pentru copiii noștri

— În anii regimului nostru unitățile destinate asistenței copilului au luat o largă dezvoltare. La sate s-au creat 1.621 case de naștere cu 7.600 paturi, unde femeile nasc în condiții de igienă sub supraveghere medicală.

— Creșele asigură o dezvoltare armonioasă, sănătoasă, copiilor și dau posibilitatea mamelor să lucreze fără grijă în producție. În aceste Instituții numărul de locuri a crescut de la 295, în 1938, la 12.737 la sfîrșitul anului 1958.

— Ajutoarele acordate de stat familiilor cu mulți copii și mamelor singure s-au ridicat, între 1951—1956, la suma de 374 milioane lei.

— Statul a răsplătit 64.000 de mame cu titluri, ordine și medalii.

— Un număr de zece ori mai mare de medici de copii, față de anul 1938 și numeroase cadre sanitare vegheză asupra sănătății copiilor.

— Toate aceste mari realizări și altele asemănătoare, au dus la scăderea mortalității infanției de la 17,9 la sută în 1938, la 6,9 la sută în 1958.

— Instruirea și educarea copiilor în spiritul moralei comuniste este o grijă de seamă a statului nostru. În ultimii ani, la orașe și sate, s-au construit peste 2.000 școli noi. În planul de stat pe 1959 s-au alocat pentru construcții școlare, de trei ori mai multe fonduri ca în 1958.

— În anul școlar 1932—1933, școlile primare puteau cuprinde numai 50 la sută din numărul copiilor. Astăzi nu există copil în afara școlii.

— În școlile și facultățile din țara noastră învață 2.300.000 de elevi și studenți.

— Numai în 1958 și-au petrecut vacanța de vară, în taberele și coloniile de la munte sau de la mare, 200.000 de pionieri și școlari.

— Datele oficiale ale regimului burghez-moșieresc arătau că în Moldova și în alte regiuni ale țării 75 la sută din numărul nașterilor erau neasistate de medici. Aproximativ 200.000 de copii mureau înainte de a fi împlinit 2 ani.

— În spitalele pentru copii avem astăzi aproape 17.000 paturi față de 1.350 cît erau în 1938.

Dar șederea arhiepiscopului Platon la Tvor fu și ea de scurtă durată, căci în 1775 fu chemat la conducerea Academiei duhovnicești din Moscova. O reorganiză punîndu-o pe baze trainice, astfel încît să poată oferi Bisericii preoți luminați și plini de zel. „Profesorii — cerea el — să nu fie doar modele de știință, ci să zidească prin curățenia moravurilor; elevii, la rîndul lor, să nu înainteze doar în cunoștințe, ci mai ales în virtute”.

Înțelegător față de sufletul studenților teologi, se apropia prietenește de ei, îi ajuta la carte, se interesa de viața lor, îi controla în tot ceea ce făceau, se ruga împreună cu ei.

În anul 1787, după ce mitropolitul Moscovei Ambrozie muri în împrejurări destul de neobișnuite, fu chemat să-i ia locul. La început, șovăi, dar pînă la urmă se supuse vocii lui Dumnezeu, Cel care orînduiește și diriguiește toate. Activitatea depusă pînă atunci însă, îl slăbise fizicește și puterile nu-l mai ajutau să facă tot ceea ce zelul său de apostol al lui Hristos îi cerea. Toți înfăptui lucruri frumoase și ca mitropolit al Moscovei. Dar sănătatea fiindu-i tot mai șubredă și simțindu-și aproape sfîrșitul, își scrie testamentul (1807), care începe astfel: „Doamne Dumnezeule meu! Tu mi-ai dăruit viața ca tuturor creaturilor, Tu m-ai înzestrat cu un suflet nemuritor și cu un trup pieritor și stricăcios. Trupul îmi va dispărea la vremea sa: oricărui fiu al lui Dumnezeu i s-a rînduit să moară odată, ca apoi să urmeze judecata. În vîrsta de 70 de ani, bolnav, slăbit de încercările prin care am trecut, aștept ceasul temut dar dorit...”.

A murit în anul 1812, puțin după incendierea Moscovei de către armatele invadatoare ale lui Napoleon.

De la mitropolitul Platon au rămas multe cărți de învățătură creștină, predici și studii teologice, dintre care merită să pomenim „Istoria Bisericii rusești” în 2 volume, „Încercare asupra originilor Moscovei”, precum și „Memorii” în care își descrie viața pînă în anul 1807. „Cartea de învățătură” a lui Platon a fost tradusă de Gh. Lazăr, dascăl la școala teologică din Sibiu, dar nu s-a tipărit (1811). Predicile sale, simple ca formă dar deosebit de frumoase și adînci în ce privește conținutul, pot folosi din belșug și azi, atît preoților cît și credincioșilor. În legătură cu acestea, mitropolitul Platon însuși obișnuia să spună: „...Mărturisesc că nu m-am îngrijit nici odată prea mult de ceea ce formează podoabele ritoricești. Forma prea aleasă, propozițiile sunătoare sînt ale cărților obișnuite, dar ele reprezintă o abatere de la demnitatea amvonului, în care adevărul veșnic vorbește prin gura predicatorului. Cuvîntătorul creștin se adresează unor oameni de stare și pregătire felurite, și toți trebuie să-l înțeleagă în aceeași măsură. El se va feri pe cît îi stă în putință să fie bănuț că urmărește slava oratoriei proprii, mai degrabă decît aceea de a semăna în sufletul ascultătorilor adevărurile evanghelice și teama de Dumnezeu. E ceea ce m-a făcut totdeauna să dau puțină atenție meșteșugurilor ritoricești. Ceea ce am căutat să dobîndesc în predica mea a fost aceea de-a o feri de tot ceea ce e întunecos, nefiresc, îndoielnic ori neîntemeiat, ca fiecare lucru să fie pus la locul lui, după rînduială, ca dovezile mele să fie convingătoare... Iată care a fost mereu ținta strădaniilor mele și am ajuns la încheierea fermă, că o predică întocmită și rostită astfel, înriurește mai cu putere asupra ascultătorilor și contribuie mai direct la zidirea lor, decît aceea îmbîcșită cu vorbe pestrițe și care nu e decît un deșart zgomot de cuvinte fără putere și fără duh creștin”.

Moștenirea cea mai de preț a mitropolitului Platon este însă alta: amintirea unui om în adevăratul înțeles al cuvîntului și a unui mare ierarh. Se zice că pe timpul cînd Platon era mitropolit, Moscova fu vizitată de un renumit scriitor venit tocmai din Franța. Conducătorii țării ospețindu-l țînură să-i arate tot ceea ce ar fi putut să-l facă să se minuneze. Acest învățat, la sfîrșitul călătoriei sale, întrebă fiind ce a văzut pe unde a umblat, răspunse doar atît: „Am văzut pe Platon”.

N. Corneanu

Scrisoare către tine frate

de-atunci, sute de ani... Iți aduci a-

amindoi țări și sarică. Deslușiam te în Ceaslovul popii Matei și cu el lul Gheorghe, prefăceam doina-n glapare, la Utrenii de cu noapte și Ve-

nd am prins a cunoaște sfintele rindevenit amindoi preoți ai Domnului, elnic adus din țara Românească, patrade preoteasă și cruce sculptată de noi, de păr.

isericuța noastră de lemn, cu icoane de nă și potirul de lemn, dar cu inimile de aur, și jiam lui Dumnezeu și poporului, în pravoslavnica lege a Răsăritului, pe care cu vremea am prefăcut-o în lege românească.

Ne asuprea deopotrivă groful și nemeșul. Sub călcii și bici, împreună cu credincioșii noștri, munceamu-le moșia bogată, în sudoare și blestem.

Pe coastă săracă ne aram și bruma noastră de glie, rugindu-ne-n doină și așteptind cu nădejde biruința dreptății obișduitul și prăbușirea asupritorului.

Sub Doja și alții, Horia și Iancu, luptători ai sfintei dreptăți, căzut-au puzderie gloatele și mulți dintre noi în rindul întii.

Așa trecut-au veacuri, mai bine de șapte. Și-apoi venit-a năpraznica jurtuină, pe frate de frate despărțind. E anul de tristă pomenire 1698, când minciună împăratul ne-a dezbinat.

Și tu ai plecat dintre noi...

Iți mai aduci aminte cum mă indemnai și pe mine? — Alungă-ți sărăcia! De ce să fi tu slugă ciinilor grofului și să-ți curgă sudoarea pe moșie nemeșească?! — Vino cu noi, doar lămurit este scris, că toată legea să stea! Schimbi doar urgia, sărăcia și umilirea, pe stare mai demnă și bună, pe drepturi egale cu stăpînii de ieri.

Vino cu noi, căci nu pierzi decit ascultarea de un vlădică de peste munți, jiu de țaran ca și tine, din neam obișduit! In schimb primești ca stăpîn pe urmașul lui Petru, din Eterna cetate, Roma, pe tron de fildes și aur, cu mitră-ntreită, bătută-n nestemate.

Dar n-am venit cu tine și plîns-am la trista despărțire.

Pornit-am atunci pe două căi și luat-am din ele și eu și tu și carte de slujbă și prescură făcută de-aceeaș țarancă pioasă.

Habsburgii, cei haini, mai rău ne-au împilat și Visarion, Oprea și alți sfinți mucenici ai legii strămoșești, căzut-au în temniși, sub bici.

Dar nu puteam fi despărțiți vreme-ndelungată, căci Dumnezeu și porunca strămoșilor noștri, jixatu-ne-au jintă aceeaș în veacuri.

De aceea ne-am întâlnit și iarăși la Tebea sub falnic gorun, vlădici și preoți și credincioși.

Invățat-am în școli tot mai-nalte și dat-am din ale noastre case, cărțurari spre lumină, iar noi rămîneam mereu un popor și din el iarăși mereu răsărind.

Dar în veacul de pe urmă, mai lămurit acum 11 ani, s-a împlinit minunea. Chemarea străbună și dragostea noastră biruit-a, iar voi prin cei treizeci și opt, peceteile ați rupt. Vaierul de-acum două veacuri și jumătate, al străbunilor încovoiați de durerea despărțirii, s-a prefăcut în imn de slavă și bucurie, în cer și pe pămînt.

S-au liniștit strămoșii-n mormînturi, au fremătat de bucurie strănepoții, binecuvîntați de Dumnezeu, să trăiască marele ceas.

Plîngea de bucurie Vlădica Nicolae și cu el întii noștri stătători.

Vărsat-au lacrimi de bucurie Capitala noastră visată de strămoși, cu Patriarh al pravoslavniciei lege-n frunte. S-a renăscut Biserica Ardealului cu frații-ntorși acasă și s-a reîntregit. In a Alba Iuliei măreață catedrală, ce poartă numele minunii, în zi de 21 octombrie văleat 1948, semnatu-s-a mărețul act.

Erau de față moșii, Zarandul și Chioarul. Bihorul și-a lui Dragoș țară, a Mureșului vale

și cei din Satu Mare, Scheienii și Săliștea și cei din Făgăraș. — Era prezent Ardealul și preoți și popor, cu cărțurari de seamă și toți vlădicii țării.

Cu toții juruit-am că-n veac pe frații una în credință, în legea strămoșească, nimic nu-i va mai dezbinda.

Ți-aduci aminte Frate! Eram și noi de față, în mindra catedrală. Cum ne-am privit și cum ne-am regăsit! Tăcerea a grăit și lacrima fierbinte.

Iți mai aduci aminte de-ntoarcerea spre casă? Și cum ajunși acasă, pornit-am din strănile vecine și-nturat-am în altarul străbun, spre Liturghie?

Iți amintești de-ntia îmbrățișare-n slujbă și de împărtășirea din acelaș potir?

Și n-a fost greu, căci streine dogme în inima ta n-au intrat; iar pe stăpînul cel din Roma, jericit l-ai schimbat cu arhiereu, frate iubitor mai mare, Patriarh izvorit din sufletul aceluiși popor cu al tău.

Sf. Ioan Gură de Aur despre căsătorie

Despre minunata înțelepciune și despre bogata lucrare a Sf. Ioan Gură de Aur s-a mai scris și se va mai scrie în paginile acestei gazete. Invățătura lui, ca și a Sf. Scripturi din care se adapă, este mereu folositoare pentru credincioși. Indrumări și sfaturi prețioase dă și în ce privește familia creștină.

Iată ce spune Sf. Părinte în această privință într-una din cuvîntările sale:

„Nimeni să nu fie lesne crezător și să birfească pe bărbat din cauza femeii, dar nici bărbatul să nu creadă cu ușurință tot ce se vorbește contra femeii. Nici femeia apoi să nu cenzureze cu amănunțime intrările și ieșirile bărbatului de acasă, dar nici bărbatul să nu se facă vrednic de vreo bănuială. Căci de ce, spune-mi, toată ziua tu ești la dispoziția prietenilor tăi, pe cînd la dispoziția femeii de abia seara și nici atunci nu voiești a-i spune adevărul ca astfel să fi ferit de bănuială? Chiar de te-ar acuza femeia să nu te superi, căci aceasta o face din iubire nu din ușurință.

Nimeni să nu fie împătimit de bani și atunci toate se rezolvă cu bine. Femeia să nu zică bărbatului: „Prostule și fricosule, ești plin de trîndăvie, iată cum cutare, înfruntînd primejdiile și făcînd multe călătorii a reușit să-și facă avere și femeia lui poartă aurării și se plimbă peste tot locul avînd împrejurul ei o sumedenie de servitori și de eunuci. (Este vorba desigur de starea celor îmbogățiți în timpul acela).

Bărbatul să nu-și batjocorească femeia din cauza aceasta, ci mai degrabă s-o sfătuiască, s-o învețe a disprețui slava deșartă și atunci desigur că niciodată femeia nu-ți va vorbi de acestea și nici că va dori bogăția.

Din prima seară cînd ai primit pe femeie în casa ta, învaț-o să fie moderată în pretențiuni, să fie blîndă, învaț-o cum să trăiască, chiar din capul locului, chiar de la început învaț-o și convinge-o ca să alunge de la ea dragostea de bani. Povățuiește-o ca să nu aibă niciodată aurării ațirnite pe umeri și pe lingă obraji, sau împrejurul gîtului, nici haine aurite și prețioase, ci căsuța voastră să fie veselă, iar cea veselie și seninătate să nu se pogoare în insulte. Adierea cumpătării să sufle în casa voastră.

Tu să nu depărtezi de la ea sentimentul de rușine și de sfială, după cum fac bărbații cei desfrînați, ci întreține-l pe mult timp căci mare folos vei avea de aici.

Apropie-ți soția cu cuvinte ca acestea: Eu puteam să iau în căsătorie și pe altele, poate mai bogate decît tine, dar nu am luat pe nici una și te-am preferat pe tine că am îndrăgit creșterea ta, demnitatea ta, blîndețea și prudența ta, căci o fată tînără, înțeleaptă și liberă de prejudecățile altora, o fată care se îndeletnicește cu cele bune, este mai demnă și mai de respectat decît lumea întreagă... Eu doresc, mă rog și, în sfîrșit,

Nu ne potriveam în două-trei cuvinte, spunînd acelaș crez, dar în vreme, cu răbdare, potrivit-le-am graiului firesc al străbunilor și vremilor de față.

Obișnuința a fost biruită și ne-am legat slujbele a face așa cum le-a întocmit Ioan cel cu Gură de aur și alți sfinți făuritori de rugă și slujbe creștinești.

Și amindoi, an de an, crez al înfrățirii jăurim.

Sluji-vom pe Dumnezeu, cel unul în Treime, în pravoslavnica și romîneasca lege.

Sluji-vom poporul, ca și străbunii noștri, dar nu în asuprire, ci-n plină biruință. Pierit-a exploatarea și ciocoiasca obidă, din bezna se ridică plugarul spre lumină; iar omul din uzină, ca și cel din ogoare, luptători pentru dreptate, cu cărțurari alături, jăuresc istorie nouă.

In aceeași credință-nfrățiți și-n lupta pentru să fim și noi alături de ziditorii veacului nou.

In aceeași credință-nfrățiți și-n lupta pentru a păcii biruință, să mergem înainte frate, spre veacuri de lumină!

Preot Octavian Cocan
(Făgăraș)

fac totul ca noi să ne învrednicim a trăi în această viață astfel încît și dincolo, în viața viitoare, să fim tot împreună și să ne bucurăm de cea mai mare liniște. Timpul prezent este scurt și vremelnic, dar dacă ne vom învrednici ca să fim plăcuți lui Dumnezeu, apoi veșnic ne vom găsi cu Hristos și vom fi împreună cu mai multă plăcere.

Silește-te a sta mai mult acasă nu în tir; la povești și chefuri cu prietenii; preferă-ți soția înaintea tuturor prietenilor. Dacă face vreo faptă bună și măreață, tu laud-o și admir-o, iar dacă se întimplă a comite vreo greșală, cum se întimplă tinerelor, tu sfătuește-o.

Intotdeauna acuză averile și luxul și dă-i a înțelege că podoaba unei femei este cea izvorită din prudență și demnitate, din virtute.

Dacă voiește a face și ospețe, sau a da mese, bine, dar nimic necuviincios, nimic nedemn să nu se petreacă la ele. Ajută pe cel ce are nevoie de ajutor.

Nimeni dintre voi să nu caute a lua în căsătorie femeie bogată, ci mai săracă decît el, pentru că dacă e cu avere apoi nu va intra în casa atîta mulțumire provocată de banii ei, pe cît dezgust provocat de batjocurile și dorințele ei de lux. Va zice: N-am cheltuit din al tău nimic, căci stau de față cele ale mele pe care mi le-au dăruit părinții mei.

Dar ce spui tu, femeie? Stau de față ale tale? Vai, la cîtă ușurință duce pe cineva dragostea de bani. Un singur om, o singură ființă ați devenit amindoi prin însoțire și tu zici încă ale mele? Blestemat fie acest cuvînt necurat, care a fost introdus de diavolul în gura ta. Toate cele trebuincioase nouă le-a făcut Dumnezeu comune. Nu poți zice niciodată: lumina mea, soarele meu, apa mea, căci toate sînt ale tuturor. Piară banii de o mie de ori, și nu atît banii pe cît acele intenții josnice, care nu știu a întrebuița banii după cum trebuie, ci îi preferă înaintea tuturor bunurilor.

In cele ce-i vorbești, învaț-o ca niciodată să nu mai zică: al meu și al tău. Niciodată să nu te adresezi ei cum s-ar nimeri, ci totdeauna să-i vorbești cu multă cinste și cu multă dragoste. Cinstește-o și atunci nu va avea nevoie de cinstea altora, nici nu va avea nevoie de slava altora pe cîtă vreme se bucură de slava ta”.

Cu aceste cuvinte își încheie Sf. Ioan Gură de Aur cuvîntul său de învățătură adresat celor căsătoriți și celor ce vor să se căsătorească, cuvînt izvorit din dragoste de părinte și de păstor mai mare, cu răspundere de turma sa și față de Dumnezeu.

De aceea, cuvîntul său, redat pe scurt aici, nu-i de prisos nici astăzi. Creștinii zilelor noastre, căsătoriți și cei în pragul căsătoriei, pot învăța multe din el.

Diacon GH. PAPUC

Aron Florian

Aron Florian (1805—1887), născut în com. Rod (Sibiu), a fost cel dintâi redactor al „Telegrafului Român” (1853). El a fost un om luminat, cu studii la Sibiu și Budapesta, și a luptat pentru propășirea poporului. A lucrat mult în Țara Românească, fiind profesor și scriitor și luând parte la revoluția din 1848. Ca scriitor a condus ziarul România (1838—39). Ca profesor, pe lângă lecțiile ținute, a tipărit cărți de Istorie. Ca revoluționar, el a luat parte la pregătirea revoluției din 1848 în Muntenia și după 11 iunie 1848 a fost numit administrator (prefect) al districtului Ilfov, apoi al districtului Dolj. Era un dușman aprig împotriva boierilor și luptător pentru eliberarea țărănilor, care locuiau „în bordeie și umblau desculți”.

După înăbușirea revoluției din Muntenia, A. Florian veni în Transilvania la Sibiu și luă parte la revoluția de aici. În 1853 îl aflăm redactor la „Telegraful Român”, că nu peste mult timp să plece iar în Muntenia, unde a continuat activitatea de profesor și scriitor. A rămas toată viața credincios revoluției din 1848, cerind libertate, egalitate, frățietate și dreptate pentru cei apăsați și oropsiți.

D. B.

Sfântul Dumitru

Sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dumitru, Izvoritorul de Mir, ne amintește de vremile de demult, când credința creștină era prigonită de împărații romani.

Sfântul Dumitru s-a născut pe la sfârșitul veacului al III-lea în Tesalonic, din părinți creștini cu bun renume, pe timpul împăraților romani, Maximian și Dioclețian, mari persecutori ai creștinilor. Sf. Dumitru, prin priceperea și cinstea sa ajunge cîrmuitorul Greciei. Sf. Dumitru trăia în credința și propovăduirea lui Hristos. Auzind despre el împăratul Maximian, vine în cetatea Tesalonic, prinde și aruncă în închisoare pe Sf. Dumitru și pe alți creștini. Cel care a ucis mulți creștini, a fost păgînul Lie, ostaș gladiator, cu care erau siliți creștinii să se lupte. Era însă și între creștini un ostaș viteaz și îndrăzneț, cu numele Nestor. Acesta se hotărăște să se lupte cu Lie. El cere binecuvîntarea Sf. Dumitru și ucide pe Lie în luptă. Împăratul s-a miniat foc pentru pierderea lui Lie și a dat poruncă îndată ca Sf. Dumitru să fie ucis în temniță, lucru ce s-a întimplat în ziua de 26 octombrie, fiind străpuns cu sulițele. Asemenea i s-a tăiat capul și Sfântului Nestor. Creștinii au îngropat cu cinste trupul Sfântului Dumitru.

Ca mulțumită pentru vindecarea minunată creștinul Leontie zidește o biserică frumoasă în cinstea Sfântului Dumitru, în care voia să așeze și trupul sfântului spre odihnă și cinstire. Dezgropînd trupul Sfântului Dumitru, acesta a fost găsit neputrezit în mormînt și din el ieșia un mir cu bun miros. De aceea se și numește Sfântul Dumitru Izvoritorul de Mir.

Aceasta este pe scurt viața Sfântului Dumitru.

Prin cinstirea și prăznuirea Sfântului Dumitru, noi împlinim cuvîntul Scripturii: „Lăudați pe Dumnezeu întru Sfinții Săi”. Se și cuvine să cinstim pe acest suflet al lui Hristos, care viața lui și-a dat pentru Domnul. Jertfa lui e o piatră prețioasă la temeliea Bisericii noastre. De aceea cinstirea lui este veșnică.

Vremile acelea au trecut. Azi noi ne închinăm lui Hristos și cinstim pe sfinți în libertate și pace. Să mulțumim Domnului pentru libertatea aceasta și să ne rugăm Lui, ca rugăciunile Sf. Dumitru și ale tuturor sfinților să dea lumii pace statornică și în pace să muncim și să ne osîrdim pentru mîntuirea sufletelor noastre.

Prot. stavr. I. Man

Istorioară

„O, mamă, aceasta este mîna ta!”...

Pe vremea unui război, o văduvă află că într-o bătălie mare fiul ei fusese grav rănit și că acum se afla într-un spital îndepărtat. Era unicul ei fiu, singurul sprijin al bătrînețelor, singura mîngăiere ce avea în lume. De aceea, biata mamă fu cutremurată pînă în adîncul sufletului de această veste tristă.

Ziua și noaptea se gîndea numai la fiul ei rănit. Nu-și mai găsea odihnă. În inima ei de mamă iubitoare auzea mereu un glas, care-i șoptea stăruitor: pleacă, grăbește-te, fiul tău se află în ghiarele morții și pentru izbăvirea sa are nevoie de îngrijirile tale.

Însă greutățile mari păreau de neînvins și se temea că o vor împiedeca să ajungă la el. Cum să-l găsească ea fără adresă, pe rîntul ce-l va căuta printre mii și mii de bolnavi și răniți care tixeau spitalele unei țări aflătoare în război. Dar cine poate opri în drumul ei o mamă cu inima însingerată de rănilor care primejdiau viața singurului ei fiu? Nici un munte nu-i prea înalt pentru ca să nu-l poată trece aripile dorului unei mame, care știe că pe copilul ei îl pîndește moartea. Nici o apă nu-i prea largă să aia prea adîncă să nu o poată străbate puterea dragostei materne. Nici un foc nu-i prea mare ca să nu-l stingă lacrimile inimii ei îndurerate.

În mijlocul tuturor greutăților ea a rămas cu hotărîrea nestrămutată să-și ducă la îndeplinire planul, să-și găsească copilul și să-l scape de moarte. A alergat deci pe la toate autoritățile și a cerut cu atîta stăruință—ca și femeia din Evanghelie, pînă cînd și cei cu inima cea mai împietrită s-au muiat, i-au ascultat cererea și i-au dat învoire și ajutorul să-și caute și să-și găsească copilul.

Acum cu învoirea autorităților la mînă, plecă la drum și după lungi și grele cercetări, după nopți nedormite, foame, frig și alte nesfîrșite greutăți, pe care numai dragostea de mamă le poate birui, reuși să aie spitalul în care zăcea fiul ei. Ca în zbor ajunse în fața camerei rînitului. Dar iată și aici i se mai pune o piedecă. Acum numai o ușă o mai despărțea de acela care era lumina vieții ei chinuite și nu putea intra la el. O oprea medicul avînd în vedere starea generală a rînitului. Boala lui era așa de grea, iar el așa de slăbit, încît ori ce bucurie sau supărare mai mare îi putea pricinui moartea.

„Oh, dar aceasta e prea mult!” oia biata mamă istovită de puteri și cu ochii arși de atîtea lacrimi și nesomn. În durerea ei nețărmurită se agăță de brațul medicului și-l rugă cu atîta stăruință și cu atîta foc în cuvintele ei, încît nici acesta nu-i mai putea sta împotriva. În sfîrșit s-a deschis și ușa cea din urmă care o mai despărțea de acela pentru care trăia.

Inima i se zbătea ca o păsărică în colovia-i prea îngustă. Intră încet pe virful picioarelor, cu dinții încheștați pe buze, ca să nu țipe de durere și de bucurie. Fiul ei era acolo într-un pat zăcînd cu ochii închiși, pradă unui foc mistuitor, focul primejdios al ranei aprinse. Se așeză tăcută lîngă patul bolnavului care nu mai putea vorbi și se zbătea ca pe jeratec în ghiarele morții. Dar iubirea unei mame este mai tare decît moartea. Ea își pune cu blîndețe mîna pe fruntea aprinsă a rînitului care în aceeași clipă se liniști ca prin minune și rosti abia auzite, cuvintele atît de dulci urechilor ei: „O, mamă, aceasta este mîna ta!”...

Dragostea de mamă îl liniști, îl întări așa de mult încît nu peste mult timp birui primejdia morții și se făcu sănătos, umplînd de viață nouă și de bucurie și inima mamei sale a cărei jertfă deci nu a fost zadarnică.

T.

Axion

Vrednică ești Prea Curată
Pururi să te ferim
De Dumnezeu Născătoare
În cîntări să te slăvim.

Cea pururea fericită
Îți cinstim numele tău
Maică prea nevinovată
Ce-ai născut pe Dumnezeu.

Ceea ce ești mai cinstită
Mai presus de heruvimi
Și fără deasemănare
Ca ai slavei serafimi.

Carea fără stricăciune
Pe Dumnezeu l-ai născut
Pe Cuvîntul cel din Tatăl
Pe cel fără de-nceput.

După adevăr Stăpînă
Intr-un gînd te ferim
De Dumnezeu Născătoare
Noi din inimi te mîrim.

Pr. Al. Gherghel

Chemarea

dragostei frățești

I. Sfînta Spovedanie și sfînta Împărtășanie sînt tainele împăcării și unirii noastre cu Dumnezeu și întreolaltă. Ne este cunoscut din Sfînta Scriptură că Mintuitorul a dat putere sfinților Apostoli și urmașilor lor, care sînt preoții, de a lega și dezlega pe pămînt și în cer (Mt. 18, 18). La fel înainte de patima Sa, Iisus Hristos a luat piinea, a binecuvîntat-o, a frînt și a dat-o ucenicilor, zicînd: „Luați mincați, acesta este trupul Meu”, apoi a luat paharul, l-a binecuvîntat mulțumind, a dat ucenicilor Săi, zicînd: „Beți dintru acesta toți, că acesta este singele Meu, al legii celei noi, carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor” (Mt. 26, 26—28).

Astăzi în sfintele biserici credincioșii se spovedesc și se împărtășesc cu credința și dragoste. Prin spovedanie se împacă cu Dumnezeu, prin Sf. Împărtășanie primesc pe Iisus Hristos, ca pe un oaspe drag, care le umple sufletul de lumină. Prin spovedanie credincioșii se împacă unul cu altul, le pare rău de greșelile făcute, de supărările ce le-au pricinuit unii altora și iartă celor ce le-au greșit și i-au supărat. Iar împărtășindu-se din acelaș potir, ei se simt mai apropiați, una în Domnul. Așa cum piinea e formată din o mulțime de boabe de grîu, care erau altdădată pe cîmp despărțite, iar acum sînt o singură piine, tot așa credincioșii, care se împărtășesc cu acelaș trup și singe al Domnului se unesc cu Hristos și devin una, devin „un singur trup”.

De aceea unitatea noastră bisericească, împlinită acum 11 ani, se arată și se întărește prin faptul că toți preoții slujesc la aceleași altare și toți credincioșii se roagă în aceleași biserici, se spovedesc și se împărtășesc în aceste biserici la preoții lor.

Ce frumos e, cînd vezi credincioșii închinîndu-se la acelaș altar și împărtășindu-se din acelaș potir! Cît de împăcați sufletește se simt și cum se îmbrățișează unul pe altul cu dragoste frățească, arătînd astfel marea bucurie că acum una sîntem în Iisus Hristos, Domnul nostru.

Cu gîndul la această bucurie să zicem: „Doamne, Iisuse Hristoase, jertfa cea sfîntă a dragostei de frați, celce te-ai rugat cu sudori de singe ca toți ceice cred în Tine una să fie, ajută-ne să fim cu adevărat una, să ne spovedim și să ne împărtășim — toți frații în sfînta Ta sobornicească și apostolească Biserică, să Te mîrim pe Tine în graiul în care Te-au preamărit și strămoșii. Fă, Doamne, ca toți într-un gînd și cu o inimă să se adune în staulul cel adevărat, sub ocrotirea Ta, Păstorul cel bun al sufletelor noastre!”.

Ion Damian